

๑๐๐ ปี

ธงชาติไทย ร้อยดวงใจไทยทั้งชาติ

๒๘ กันยายน

พุทธศักราช ๒๕๖๐

คณะกรรมการจัดกิจกรรมฉลองครบรอบ ๑๐๐ ปี การประกาศใช้ธงไตรรงค์เป็นธงชาติไทย
สำนักนายกรัฐมนตรี

๑๐๐ ปี
ธงชาติไทย ร้อยดวงใจไทยทั้งชาติ

ธงไตรรงค์ ธำรงไทย... สัญลักษณ์แห่งการรวมใจ

ความรักและสามัคคี

ธงชาติไทย...สัญลักษณ์สูงสุดของชาติ
สิ่งเตือนใจให้อนุชนได้รำลึกถึงการเสียสละเลือดเนื้อของบรรพบุรุษ
เพื่อรักษาไว้ซึ่งแผ่นดิน และร้อยดวงใจคนทั้งชาติให้เป็นหนึ่ง
หล่อหลอมความรัก สามัคคี สร้างเสริมความภูมิใจในความเป็นชาติ
ก่อเกิดเป็นพลังอันยิ่งใหญ่ในการพัฒนาชาติไทยให้วัฒนาสถาพร

“ธงชาติและเพลงชาติไทย เป็นสัญลักษณ์ของความเป็นไทย
เราจงร่วมใจยืนตรงเคารพธงชาติ
ด้วยความภาคภูมิใจในเอกราชและความเสียสละของบรรพบุรุษไทย”

สำนักนายกรัฐมนตรี

๑๐๐ ปี
ธงชาติไทย ร้อยดวงใจไทยทั้งชาติ

พัฒนาการของธงชาติไทย

ธงแรกของแผ่นดินไทย ใต้ร่มพระบารมีจักรีวงศ์

ธงเรือราษฎร
(รัชกาลที่ ๑)

ธงเรือหลวง
(รัชกาลที่ ๑)

ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช รัชกาลที่ ๑
แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ พระองค์ได้ทรงกำหนดให้ใช้ “จักร”
อันเป็นเครื่องหมายแห่งพระบรมราชวงศ์จักรี ลงไว้กลางธงผ้าพื้นแดง
สำหรับชักในเรือกำปั่นหลวง เพื่อแสดงความแตกต่างจากเรือราษฎรชาวสยามทั่วไป
ที่ยังคงใช้ธงแดงเกลี้ยงอันมีมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา
ดังหลักฐานที่บันทึกไว้ในพระราชบัญญัติธง รัตนโกสินทรศก ๑๑๘ **ว่า**

“...ครั้นถึงในรัชกาล พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกย
ทรงพระราชดำริห์ว่า เรือหลวงกับเรือราษฎร ควรมีเครื่องหมายสำคัญให้เห็นต่างกัน
จึงมีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ สั่งให้บรรดาเรือหลวงทั้งปวง ทำรูปจักร
อันเปนนามสัญญา พระบรมราชวงษ์แห่งพระองค์ลงไว้ในกลางธงพื้นแดงนั้น
เปนเครื่องหมายใช้ในเรือหลวง...”

สำนักนายกรัฐมนตรี

๑๐๐ ปี
ธงชาติไทย ร้อยดวงใจไทยทั้งชาติ

พัฒนาการของธงชาติไทย

อัศจรรย์แห่งแผ่นดินไทย จุดเริ่มต้นยุคสมัย “ธงช้างเผือก”

ธงเรือราษฎร
(รัชกาลที่ ๒)

ธงเรือหลวง
(รัชกาลที่ ๒)

ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย รัชกาลที่ ๒
ได้เกิดปรากฏการณ์มหัศจรรย์ขึ้นบนแผ่นดินสยาม คือ การได้ช้างเผือกเข้ามาสู่รัชกาลเดียวถึง ๓ ช้าง
ได้แก่ พระยาเศวตกุญชร พระยาเศวตไอยรา และพระยาเศวตคชลักษณ์
ซึ่งนับถือในประเพณีไทยว่าเป็นพระเกียรติยศอย่างสูง จึงโปรดให้ทำรูปช้างสีขาวไว้กลางวงจักรสีขาว
ติดไว้กลางธงแดง ใช้ชักในเรือหลวง ส่วนเรือของราษฎรยังคงใช้ธงแดงเช่นเดิม
ดังหลักฐานที่บันทึกไว้ใน**พระราชบัญญัติธง รัตนโกสินทรศก ๑๑๘** ว่า

“...ต่อมาถึงในรัชกาล พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาไลย
ครั้งนั้นมีสารเสวตรอันอุดมด้วยลักษณ มาสู่พระราชสมภารถึงสามช้าง เปนการพิเศษ
ไม่มีได้ในประเทศอื่นเสมอเหมือน ควรจะอัศจรรย์อาไศรยคุณพิเศษอันนั้น
จึงมีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ
ให้ทำรูปช้างเผือกลงไว้กลางวงจักรในธงเรือหลวงนั้นด้วย...”

สำนักนายกรัฐมนตรี

๑๐๐ ปี
ธงชาติไทย ร้อยดวงใจไทยทั้งชาติ

พัฒนาการของธงชาติไทย

เมื่อราษฎรมีธงช้างใช้เป็นครั้งแรก

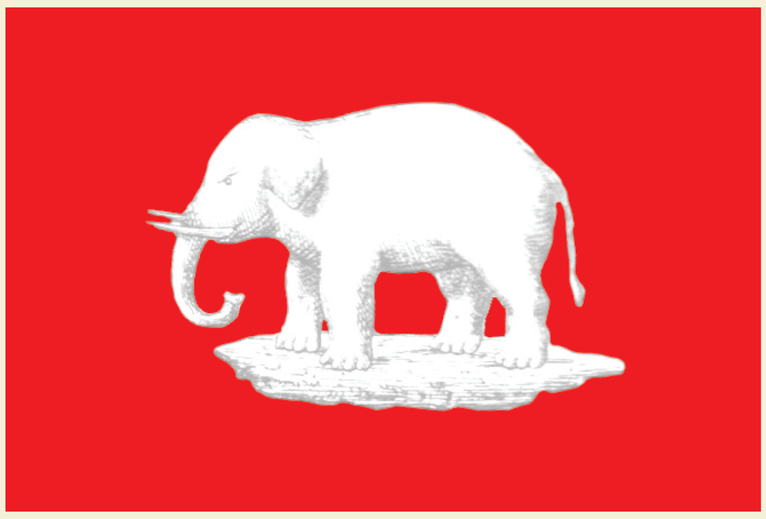

ธงเรือหลวงแลเรือราษฎร
(รัชกาลที่ ๔)

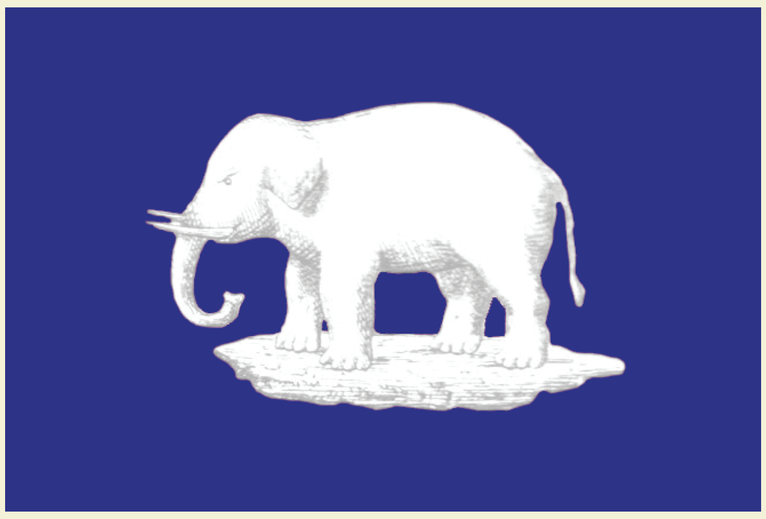

ธงชักที่น่าเรือหลวง
(รัชกาลที่ ๔)

ล่วงเข้ารัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔
สยามมีการค้าขายกับชาวตะวันตกมากขึ้น
มีสถานกงสุลเข้ามาตั้งในพระนครและชักธงชาติของประเทศนั้น ๆ
ประกอบกับเรือของราษฎรชาวสยามที่ใช้ธงสีแดงเกลี้ยงอยู่ซ้ำกับประเทศอื่น ยากจะสังเกต
พระองค์จึงมีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้เรือของราษฎรสยามใช้ธงเหมือนอย่างเรือหลวง
แต่ให้เอารูปจักรออก เนื่องจากจักรเป็นของสูง (จักรเป็นสัญลักษณ์ของพระมหากษัตริย์ราชวงศ์จักรี)
คงแต่รูปช้างเผือกบนพื้นแดง ให้ใช้ได้ทั้งเรือหลวงและเรือราษฎร แต่เพื่อไม่ให้สับสน
จึงทรงให้ทำธงรูปช้างเผือกบนพื้นสีขาบขึ้นอีกอย่างหนึ่ง สำหรับใช้ชักที่เสาหน้าเรือหลวงเพื่อเป็นที่สังเกต
ดังหลักฐานที่ได้บันทึกไว้ใน**พระราชบัญญัติธง รัตนโกสินทรศก ๑๑๘** ว่า

“...ครั้นถึงในรัชกาล พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
ทรงพระรำพึงถึงเรือค้าขายของชนชาวสยาม ที่ใช้ธงสีแดงเกลี้ยงอยู่นั้นไม่เปนการสมควร เหตุว่าซ้ำกับประเทศอื่น
ยากที่จะสังเกต เห็นเปนการควรจะใช้ธงอันมีเครื่องหมาย เหมือนอย่างเรือหลวงทั่วไป
แต่ว่ารูปจักรเปนของสูงไม่สมควรที่ราษฎรจะใช้ จึงมีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ
ให้ยกรูปจักรออกเสีย คงแต่รูปช้างเผือกบนพื้นแดง ให้ใช้ทั่วไปทั้งเรือหลวงแลเรือราษฎร
บรรดาที่เจ้าของเรือเปนข้าขอบขัณฑสีมา มิให้เปนการสับสนกับเรือของชาวต่างประเทศ
แลให้ทำรูปช้างเผือกบนพื้นสีขาบขึ้นอีกอย่างหนึ่ง สำหรับใช้ชักที่น่าเรือหลวงทั้งปวง
ให้เปนที่สังเกตเห็นต่างกับเรือของราษฎรด้วย...”

สำนักนายกรัฐมนตรี

๑๐๐ ปี
ธงชาติไทย ร้อยดวงใจไทยทั้งชาติ

พัฒนาการของธงชาติไทย

พระราชบัญญัติธงฉบับแรก ที่มาแห่งธงช้างเผือกทรงเครื่อง

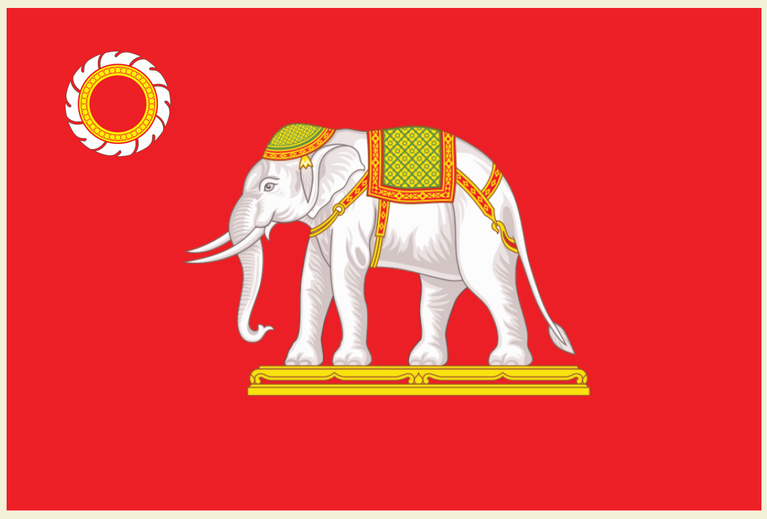

ธงเรือรบหลวง
(รัชกาลที่ ๕ ร.ศ. ๑๑๐)

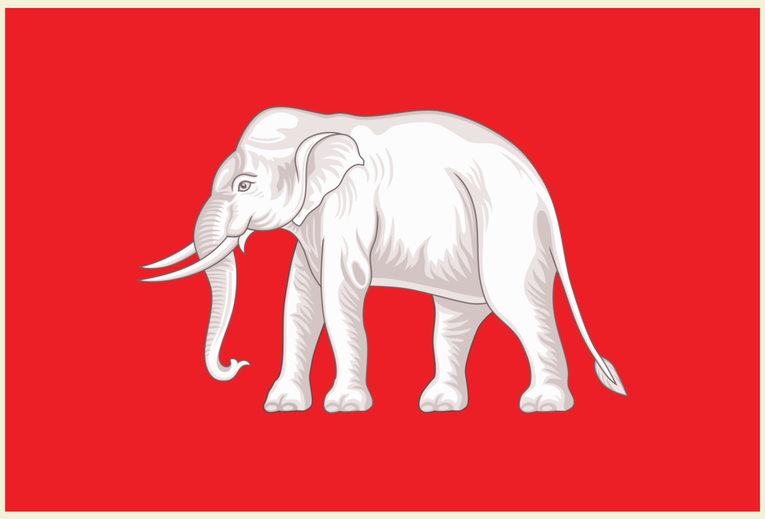

ธงเรือราษฎร หรือ ธงชาติสยาม
(รัชกาลที่ ๕ ร.ศ. ๑๑๐)

พุทธศักราช ๒๔๓๔ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕
ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติว่าด้วยแบบอย่างธงสยาม
รัตนโกสินทรศก ๑๑๐ (พ.ศ. ๒๔๓๔) ขึ้น
เป็นพระราชบัญญัติธงฉบับแรกของประเทศไทย
โดยในพระราชบัญญัติดังกล่าว กำหนดในส่วนที่เกี่ยวข้องกับธงชาติสยาม
และธงที่ชักในเรือหลวงดังนี้

ข้อ ๘ <u>ธงช้างเผือกทรงเครื่องยืนแท่น</u>
ที่มุมธงข้างบนมีจักร สำหรับชักท้ายเรือพระที่นั่ง แลเรือรบหลวง

ข้อ ๑๓ <u>ธงชาติสยาม</u>
เปนรูปช้างเผือกเปล่าพื้นแดง ใช้ในเรือกำปั่นแลเรือทั้งหลายของพ่อค้า
เรือกำปั่นแลเรือต่าง ๆ ของไปรเวตทั่วไปในชาวสยาม

สำนักนายกรัฐมนตรี

๑๐๐ ปี
ธงชาติไทย ร้อยดวงใจไทยทั้งชาติ

พัฒนาการของธงชาติไทย

เมื่อ “ธงเรือหลวง” อยู่ในกรมทหารเรือ

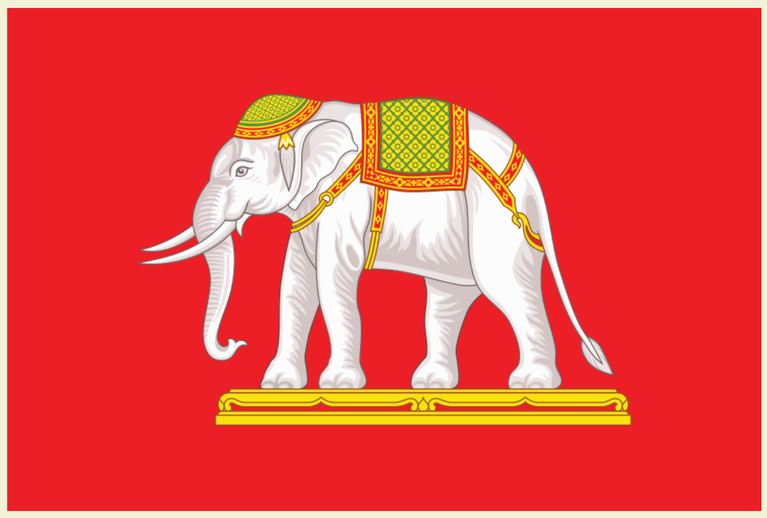

ธงเรือหลวง
(รัชกาลที่ ๕ ร.ศ. ๑๑๖ และ ร.ศ. ๑๑๘)

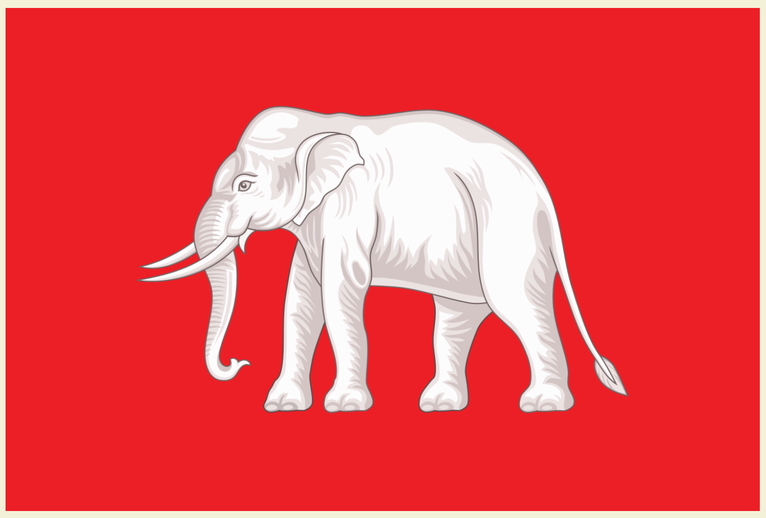

ธงเรือราษฎร หรือ ธงชาติ
(รัชกาลที่ ๕ ร.ศ. ๑๑๖ และ ร.ศ. ๑๑๘)

พุทธศักราช ๒๔๔๒ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕
ทรงมีพระราชดำรัสให้เปลี่ยนแปลงแก้ไขพระราชบัญญัติธงฉบับแรก (ร.ศ. ๑๑๐)
และพระราชบัญญัติธง รัตนโกสินทรศก ๑๑๖ เสียใหม่
เรียกพระราชบัญญัติธงฉบับนี้ว่า “พระราชบัญญัติธง รัตนโกสินทรศก ๑๑๘”
โดยในพระราชบัญญัติฉบับนี้ มีข้อกำหนดเกี่ยวกับธงเรือหลวงและธงชาติ ดังนี้

ที่ ๘ ธงเรือหลวง
สีแดงกลางมีรูปช้างเผือกทรงเครื่องยืนแท่น น่าเข้าข้างเสา สำหรับใช้ชัก
ที่ในเรือหลวงทั้งปวง กับทั้งใช้ชักที่ป้อม แลที่พักทหารบรรดาที่ขึ้นอยู่ในกรมทหารเรือทั้งสิ้น

ที่ ๑๔ ธงชาติ
พื้นสีแดงกลางเปนรูปช้างเผือกน่าเข้าข้างเสา สำหรับใช้ชักในเรือทั้งหลายของพ่อค้า
แลของสามัญชนทั่วไป บรรดาที่เปนชาติชาวสยาม

สำนักนายกรัฐมนตรี

๑๐๐ ปี
ธงชาติไทย ร้อยดวงใจไทยทั้งชาติ

พัฒนาการของธงชาติไทย

“ธงทหารเรือ” ความภาคภูมิใจของทหารเรือ

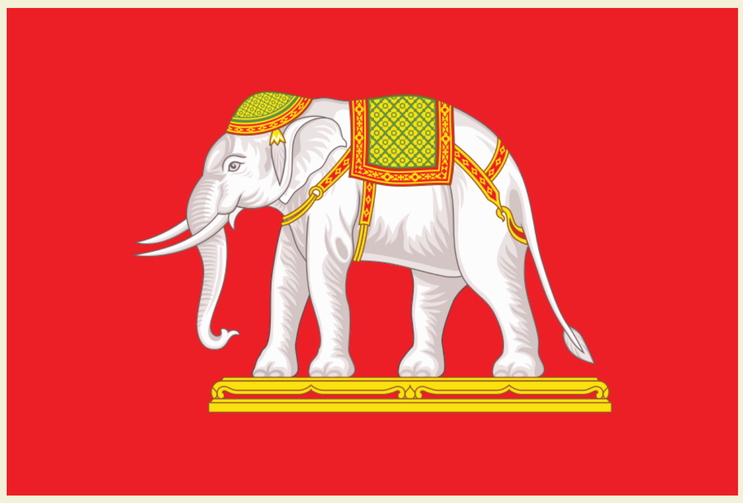

ธงราชการ
(รัชกาลที่ ๕ ร.ศ. ๑๒๙)

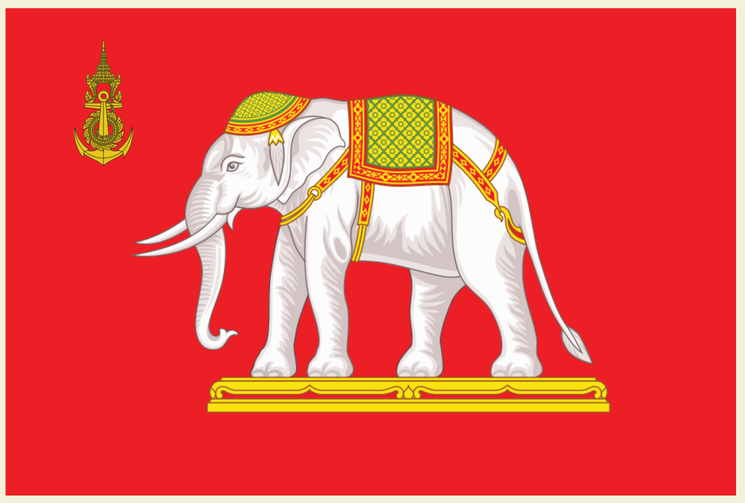

ธงทหารเรือ
(รัชกาลที่ ๕ ร.ศ. ๑๒๙)

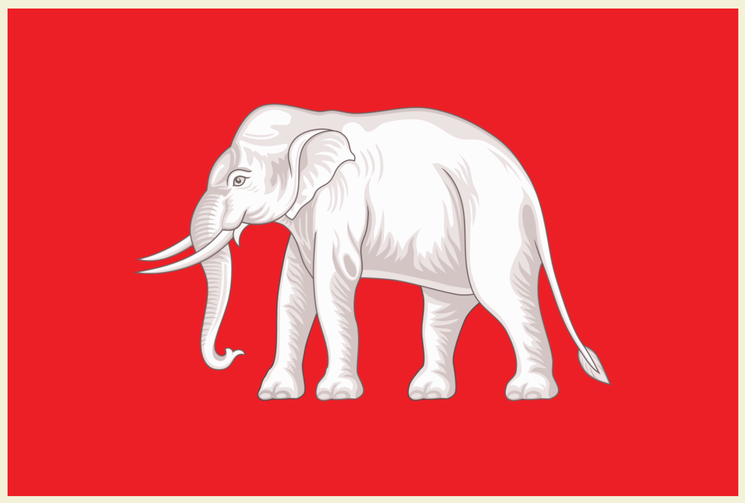

ธงชาติสยาม
(รัชกาลที่ ๕ ร.ศ. ๑๒๙)

พุทธศักราช ๒๔๕๓
พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕
โปรดเกล้าฯ ให้ออกพระราชบัญญัติธง รัตนโกสินทรศก ๑๒๙ ขึ้นใหม่
โดยในพระราชบัญญัติฉบับนี้ ได้กล่าวถึงธง ๓ แบบ ดังนี้

ข้อ ๑๑ ธงราชการ
สีแดง กลางมีรูปช้างเผือกทรงเครื่องยืนแท่น หน้าเข้าข้างเสา
สำหรับใช้ชักที่ในเรือหลวงทั้งปวง กับทั้งใช้ชักที่บรรดาสถานที่ราชการต่าง ๆ

ข้อ ๑๒ ธงทหารเรือ
เหมือนกับธงราชการ แต่ที่มุมบนข้างหน้าช้างมีรูปสมอไขว้กับจักร ข้างบนมีมหามงกุฎสีเหลือง
สำหรับใช้ชักที่ท้ายเรือแลสถานที่ราชการต่าง ๆ
เปนเครื่องหมายว่าเรือแลสถานที่นั้น ๆ ขึ้นอยู่ในกระทรวงทหารเรือ

ข้อ ๑๙ ธงชาติ
พื้นสีแดง กลางเปนรูปช้างเผือกหน้าเข้าข้างเสา
สำหรับใช้ชักในเรือทั้งหลายของพ่อค้า แลของสาธารณชนบรรดาที่เปนชาติชาวสยาม

สำนักนายกรัฐมนตรี

๑๐๐ ปี
ธงชาติไทย ร้อยดวงใจไทยทั้งชาติ

พัฒนาการของธงชาติไทย

จากธงช้างกลับหัวที่อุทัยธานี สู่ธงแถบสีต้นแบบธงไตรรงค์

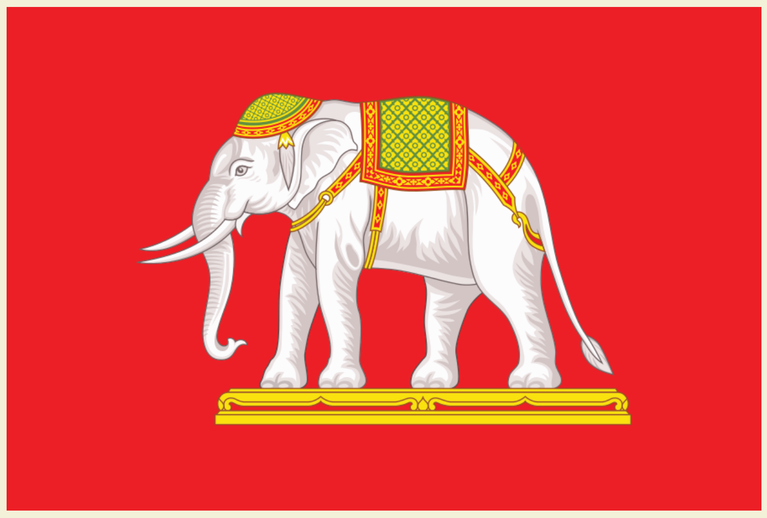

ธงราชการ
(รัชกาลที่ ๖)

ธงค้าขาย
(รัชกาลที่ ๖)

พุทธศักราช ๒๔๕๙ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ ทรงมีพระราชดำริว่า เมื่อมองธงชาติซึ่งใช้อยู่ในขณะนั้นแต่ไกล จะมีลักษณะไม่ต่างจากธงราชการเท่าไร และรูปช้างที่อยู่กลางธงก็ไม่งดงาม จึงโปรดเกล้าฯ ให้ออกประกาศเพิ่มเติมแลแก้ไขพระราชบัญญัติธง รัตนโกสินทรศก ๑๒๙ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๔ ข้อ ๑๙ ให้แก้ธงชาติเปนพื้นสีแดง กลางเปนรูปช้างเผือกทรงเครื่องยืนแท่นหน้าหันเข้าข้างเสา สำหรับเปนธงราชการ

ข้อ ๒๐ ธงค้าขายรูปสี่เหลี่ยมพื้นแดง มีขนาดกว้าง ๑ ส่วน ยาว $๑\frac{๑}{๒}$ ส่วน มีแถบขาว ๒ ผืน กว้าง $\frac{๑}{๑๖}$ ของส่วนกว้างของธง ทาบภายในติดตามยาว ห่างจากขอบล่างแลบนของธง $\frac{๑}{๑๖}$ ของส่วนกว้างของธง

ส่วนสาเหตุที่ธงช้างเผือกที่ชักในเรือราษฎรนั้นต้องเปลี่ยนแปลงเป็น “ธงค้าขาย” เนื่องด้วยเกิดเหตุการณ์ชาวบ้านที่จังหวัดอุทัยธานี ชักธงช้างเผือกกลับหัวขึ้นรับเสด็จ อันถือว่าไม่เป็นมงคล เมื่อเสด็จนิวัติพระนคร พระองค์ได้ทอดพระเนตรเห็นชาวบ้านรับเสด็จด้วยการนำผ้าสีแดงสลับขาวมาผูกเป็นแถบสีแทนธงช้างเผือกที่หาได้ยาก เพราะต้องนำเข้าจากต่างประเทศ ในประกาศเพิ่มเติมแลแก้ไขพระราชบัญญัติธง รัตนโกสินทรศก ๑๒๙ จึงได้กล่าวเรื่องการแก้ไขธงเรือราษฎร โดยเปลี่ยนเป็น “ธงค้าขาย” นั่นเอง

สำหรับธงทหารเรือ ยังคงไม่เปลี่ยนแปลงจากที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติธง รัตนโกสินทรศก ๑๒๙

สำนักนายกรัฐมนตรี

๑๐๐ ปี
ธงชาติไทย ร้อยดวงใจไทยทั้งชาติ

พระราชบัญญัติ แก้ไขพระราชบัญญัติธง

พระพุทธศักราช ๒๔๖๐

ต้นกำเนิดแห่งธงไตรรงค์

พุทธศักราช ๒๔๖๐ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖
ทรงออกพระราชบัญญัติแก้ไขพระราชบัญญัติธง พระพุทธศักราช ๒๔๖๐ มีใจความตอนหนึ่งว่า
“ธงสำหรับชาติสยามซึ่งได้ประดิษฐานขึ้นตามพระราชบัญญัติแก้ไขพระราชบัญญัติธง
พระพุทธศักราช ๒๔๕๙ นั้น ยังไม่เปนสง่างามพอสำหรับประเทศ สมควรจะเพิ่มสีน้ำเงินแก่เข้าอีกสีหนึ่ง ให้เปนสามสี
ตามลักษณธงชาติของประเทศที่เปนสัมพันธมิตรกับกรุงสยามได้ใช้อยู่โดยมากนั้น
เพื่อให้เปนเครื่องหมายให้ปรากฏว่า ประเทศสยามได้เข้าร่วมสุขทุกข์ แลเปนน้ำหนึ่งใจเดียวกันกับสัมพันธมิตรหมู่ใหญ่
ช่วยกันกระทำการปราบปรามความอาสัตย์อาธรรมในโลกย์ ให้พินาศประลัยไป
อีกประการหนึ่งสีน้ำเงินนี้เปนสีอันเปนศิริแก่พระชนมวาร นับว่าเปนสีเครื่องหมายฉเภาะพระองค์ด้วย
จึงเปนสีที่สมควรจะประกอบไว้ในธงสำหรับชาติด้วยประการทั้งปวง” **โดยกำหนดดังนี้**

ธงชาติสยาม หรือ ธงไตรรงค์

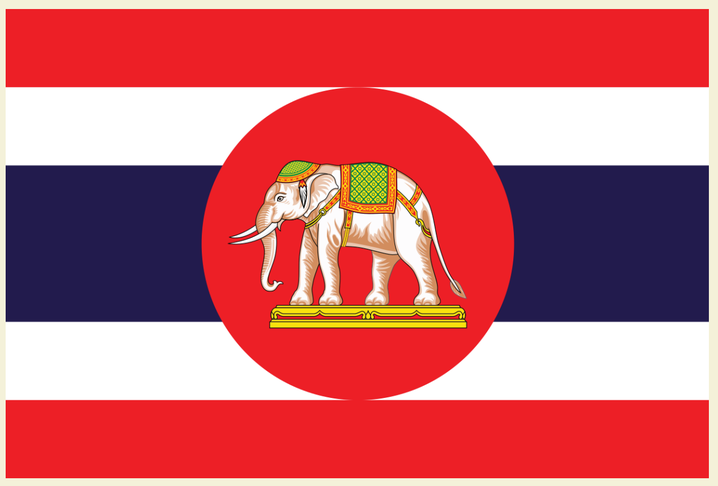

ธงราชนาวี

มาตรา ๓ ธงชาติสยาม
รูปสี่เหลี่ยมรี มีขนาดกว้าง ๒ ส่วน ยาว ๓ ส่วน มีแถบสีน้ำเงินแก่ กว้าง ๑ ส่วน
ซึ่งแบ่ง ๓ ของขนาดกว้างแห่งธงอยู่กลาง มีแถบขาวกว้าง ๑ ส่วน
ซึ่งแบ่ง ๖ ของขนาดกว้างแห่งธงข้างละแถบ แล้วมีแถบสีแดงกว้างเท่าแถบขาวประกอบชั้นนอกอีกข้างละแถบ
ธงสำหรับชาติสยามอย่างนี้ ให้เรียกว่าธงไตรรงค์ สำหรับใช้ชักในเรือพ่อค้าทั้งหลาย
แลในที่ต่าง ๆ ของสาธารณชน บรรดาที่เปนชาติสยามทั่วไป
ส่วนธงพื้นแดง กลางมีรูปช้างปล่อย ซึ่งใช้เปนธงชาติ
สำหรับสาธารณชนชาวสยามมาแต่ก่อนนั้น ให้เลิกเสีย

นอกจากนี้ พระราชบัญญัติฉบับนี้ยังได้มีการกำหนดธงที่เกี่ยวข้องกับเรือหลวง ดังนี้

มาตรา ๕ ธงราชนาวี
เหมือนธงไตรรงค์ แต่มีดวงกลมสีแดง ขอบจดแถบสีแดงของพื้นธง อยู่กลาง
ภายในดวงกลมนั้น มีรูปช้างเผือกทรงเครื่องยืนแท่นหันหน้าเข้าข้างเสา
สำหรับใช้ชักที่ท้ายเรือ แลสถานที่ราชการต่าง ๆ ของราชนาวี

สำนักนายกรัฐมนตรี

พัฒนาการของธงชาติไทย

ธงไทยในสมรภูมิ เมื่อทหารไทยไปสงครามโลก

ธงไตรรงค์

ธงชัยเฉลิมพล (ด้านหน้า)

ธงชัยเฉลิมพล (ด้านหลัง)

เมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๖๐ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖
ทรงนำสยามเข้าร่วมกับฝ่ายสัมพันธมิตรในสงครามโลกครั้งที่ ๑
จึงได้มีพระราชประสงค์เปลี่ยนแถบสีธงชาติสยามใหม่
โดยทรงเปลี่ยนแถบสีแดงตรงกลางของธงค้าขาย ให้เป็นแถบสีน้ำเงินแก่
ธงไตรรงค์จึงได้ปรากฏโฉมครั้งแรกไกลถึงกลางสมรภูมิรบ ณ ทวีปยุโรป

๑๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๖๒ สยามนำธงชัยเฉลิมพลเข้าร่วมสวนสนามประกาศชัยชนะผ่านประตูชัย ณ กรุงปารีส ฝรั่งเศส

นอกจากธงไตรรงค์แล้ว พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
ได้พระราชทานธงชัยเฉลิมพลแก่กองทหารอาสาสยามที่เข้าร่วมรบ
ซึ่งธงชัยเฉลิมพลนี้มีลักษณะอย่างธงไตรรงค์ แต่มีการเพิ่มรูปสัญลักษณ์พิเศษลงในธง
โดยด้านหน้าธง เป็นรูปช้างเผือกทรงเครื่องยืนแท่นในวงกลมพื้นสีแดง
ด้านหลังเป็นตราพระปรมาภิไธยย่อ ร.ร.๖ สีขาบ ภายใต้พระมหามงกุฎเปล่งรัศมีสีเหลืองในวงกลมพื้นสีแดง
ที่แถบสีแดงทั้งแถบบน แถบล่าง ทั้งสองด้าน จารึกพุทธชัยมงคลคาถา บทแรก (ภาษาบาลี)
เพื่อความเป็นสิริมงคล โดยที่ธงชัยเฉลิมพลนี้ ทหารอาสาของไทย
ได้อัญเชิญเข้าร่วมการสวนสนามฉลองชัยชนะ ที่ประเทศฝรั่งเศส
เมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๖๒

สำนักนายกรัฐมนตรี

๑๐๐ ปี
ธงชาติไทย ร้อยดวงใจไทยทั้งชาติ

เครื่องหมายแห่งไตรรงค์

ความหมายเตือนใจให้ระลึกถึง ชาติ ศาสน์ กษัตริย์

การเปลี่ยนแปลงจากธงแดงขาวห้าริ้วเป็นธงไตรรงค์นี้
พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ ซึ่งได้ทรงออกแบบธงไตรรงค์
ได้พระราชนิพนธ์ “เครื่องหมายแห่งไตรรงค์”
เพื่อสื่อความหมายของสีทั้งสามที่อยู่ในธงชาติไว้ด้วย ดังนี้

เครื่องหมายแห่งไตรรงค์

๏ ขอร่ำรำพรรณนบรรยาย ความคิดเครื่องหมาย
แห่งสีทั้งสามงามถนัด.
๏ ขาวคือบริสุทธิ์ศรีสวัสดิ์ หมายพระไตรรัตน์
และธรรมะคุ้มจิตไทย.
๏ แดงคือโลหิตเราไซร้ ซึ่งยอมสละได้
เพื่อรักษะชาติศาสนา.
๏ น้ำเงินคือสีโสภา อันจอมประชา
ธโปรดเปนของส่วนองค์.
๏ จัดริ้วเข้าเปนไตรรงค์ จึ่งเปนสีธง
ที่รักแห่งเราชาวไทย.
๏ ทหารอวตารนำไป ยงยุทธ์วิชัย
วิชิตก็ชูเกียรติสยาม ฯ

(จากหนังสือดุสิตสมิตฉบับพิเศษ พ.ศ. ๒๔๖๑ สะกดตามต้นฉบับ)

สีแดง
หมายถึง
เลือดอันยอมพลี
เพื่อธำรงรักษาชาติ
และศาสนา

สีน้ำเงิน
หมายถึง
สีส่วนพระองค์
ของพระมหากษัตริย์

สีขาว
หมายถึง
ความบริสุทธิ์
แห่งศาสนา

จากบทพระราชนิพนธ์เป็นที่ประจักษ์ว่า พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเป็นนักออกแบบธงชั้นยอด
ที่สามารถออกแบบธงให้มีความหมายรวมถึงสถาบันหลักของแผ่นดิน คือ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
เป็นสัญลักษณ์บนผืนธงชาติได้อย่างงดงาม ขณะเดียวกันก็ไม่ทรงทิ้งรูปแบบธงเดิมที่แสดงถึงประวัติศาสตร์
ความเป็นมาของธง ทรงรักษาและให้ปรากฏอยู่บนธงราชนาวี ธงชาติอีกแบบหนึ่งซึ่งแสดงความเป็นชาติไทยที่ใช้ชักในเรือหลวง
ซึ่งพระองค์ถือได้ว่าเป็นผู้ให้กำเนิดธงราชนาวีอย่างเป็นทางการ เช่นเดียวกับธงไตรรงค์
จึงนับเป็นความภาคภูมิใจของชาวไทยทุกคนที่ต้องตระหนักไว้เสมอและตลอดไป

สำนักนายกรัฐมนตรี

๑๐๐ ปี
ธงชาติไทย ร้อยดวงใจไทยทั้งชาติ

พระราชบัญญัติธง
พุทธศักราช ๒๔๗๙

สัดส่วนธงชาติไทยตามพระราชบัญญัติธง

ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล รัชกาลที่ ๘
ได้มีการตราพระราชบัญญัติธง พุทธศักราช ๒๔๗๙ ขึ้น โดยยังคงใช้ธงไตรรงค์เป็นธงชาติเช่นเดิม
แต่อธิบายลักษณะธงให้เข้าใจง่ายและชัดเจนยิ่งขึ้น ดังนี้

ธงชาติ
มาตรา ๕ ธงชาติ รูปสี่เหลี่ยม มีขนาดกว้าง ๖ ส่วน ยาว ๙ ส่วน
ด้านกว้าง ๒ ใน ๖ ส่วน ตรงกลางเป็นสีขาบ
ต่อจากแถบสีขาบออกไปทั้งสองข้าง ๆ ละ ๑ ใน ๖ ส่วนเป็นแถบสีขาว
ต่อสีขาวออกไปทั้ง ๒ ข้างเป็นแถบสีแดง ธงชาตินี้เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “ธงไตรรงค์”

พระราชบัญญัติธง ได้มีการตราออกมาอีกหลายฉบับ
แต่ก็ไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบธงไตรรงค์และธงราชนาวีแต่อย่างใด จนถึงปัจจุบัน

สำนักนายกรัฐมนตรี

๑๐๐ ปี
ธงชาติไทย ร้อยดวงใจไทยทั้งชาติ

พระราชบัญญัติธง

พุทธศักราช ๒๕๒๒

ธงชาติ หรือ ธงไตรรงค์

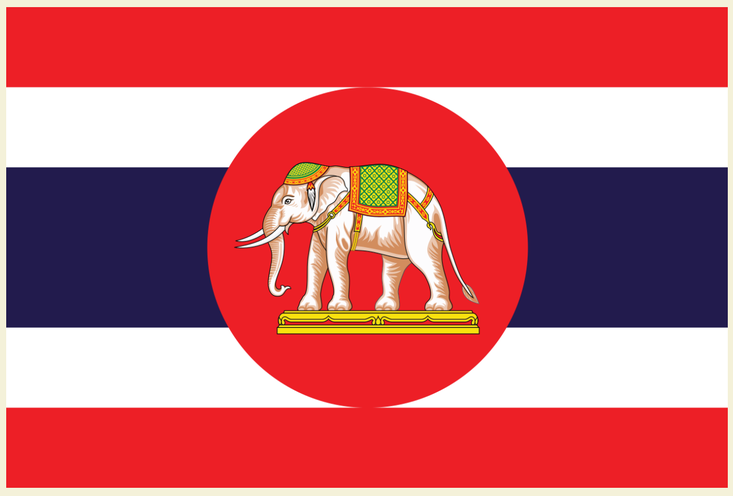

ธงราชนาวี

ในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร รัชกาลที่ ๙
ได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติธง พุทธศักราช ๒๕๒๒
มีใจความสำคัญที่เกี่ยวข้องกับธงชาติและธงราชนาวี ดังนี้

มาตรา ๕
ธงที่มีความหมายถึงประเทศไทยและชาติไทย ได้แก่
(๑) ธงชาติ มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า กว้าง ๖ ส่วน ยาว ๙ ส่วน ด้านกว้างแบ่งเป็น ๕ แถบ
ตลอดความยาวของผืนธง ตรงกลางเป็นแถบสีน้ำเงินแก่ กว้าง ๒ ส่วน
ต่อจากแถบสีน้ำเงินแก่ออกไปทั้งสองข้างเป็นแถบสีขาวกว้างข้างละ ๑ ส่วน
ต่อจากแถบสีขาวออกไปทั้งสองข้างเป็นแถบสีแดงกว้างข้างละ ๑ ส่วน
ธงชาตินี้เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “ธงไตรรงค์”

(๒) ธงราชนาวี มีลักษณะอย่างเดียวกับธงชาติ แต่ตรงกลางของผืนธงมีดวงกลมสีแดง
ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางยาว ๔ ใน ๖ ส่วน ของความกว้างของผืนธง
โดยให้ขอบของดวงกลมจดขอบแถบสีแดงของผืนธง
ภายในดวงกลมมีรูปช้างเผือกทรงเครื่องยืนแท่น หันหน้าเข้าหาเสาธงหรือคันธง

จากข้อกำหนดในพระราชบัญญัติดังกล่าว ทั้งธงชาติหรือธงไตรรงค์ และธงราชนาวี
เป็นธงที่มีความหมายถึงประเทศไทยและชาติไทย
จึงเป็นเรื่องที่คนไทยทุกคนควรรู้ว่าธงชาติไทยมีความเป็นมาอย่างไร
เพื่อให้เกิดความรู้สึกภาคภูมิใจในทุกครั้งที่ได้เห็นธงชาติไทย
สัญลักษณ์ที่แสดงถึงเอกราชและประวัติศาสตร์อันยาวนานของประเทศไทย

สำนักนายกรัฐมนตรี

๑๐๐ ปี
ธงชาติไทย ร้อยดวงใจไทยทั้งชาติ

การใช้ธงชาติ

การใช้ธงชาติ หมายความถึง การนำธงที่อยู่ในสภาพพร้อมแล้ว ทำให้ปรากฏหรือให้เห็น
โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดประโยชน์ หรือใช้ในโอกาสใดโอกาสหนึ่งตามกำหนดในระเบียบ

ลักษณะธงชาติที่นำมาใช้

ธงชาติที่จะนำมาใช้ ชัก หรือแสดง
ต้องมีสภาพดี เรียบร้อย สมบูรณ์

ธงชาติที่มีสภาพไม่สมบูรณ์ เก่า ขาด เป็นรู
ผิดเพี้ยน สีซีดจนเกินควร จะไม่นำมาใช้

ขนาดเสาธงและผืนของธงชาติ

เสาธงจะมีขนาดสูงใหญ่เพียงใด ควรอยู่ ณ ที่ใด และจะใช้ผืนธงขนาดเท่าใด
ให้อยู่ในดุลพินิจของผู้ปกครองสถานที่นั้น ที่จะพิจารณาให้เหมาะสม สง่างาม แก่อาคารสถานที่

ตัวอย่าง
เสาธงสูง ๕ เมตร
ควรใช้ธงชาติขนาด
๑.๒๐ x ๑.๘๐ เมตร

ตัวอย่าง
เสาธงสูง ๑๐ เมตร
ควรใช้ธงชาติขนาด
๒.๐๐ x ๓.๐๐ เมตร

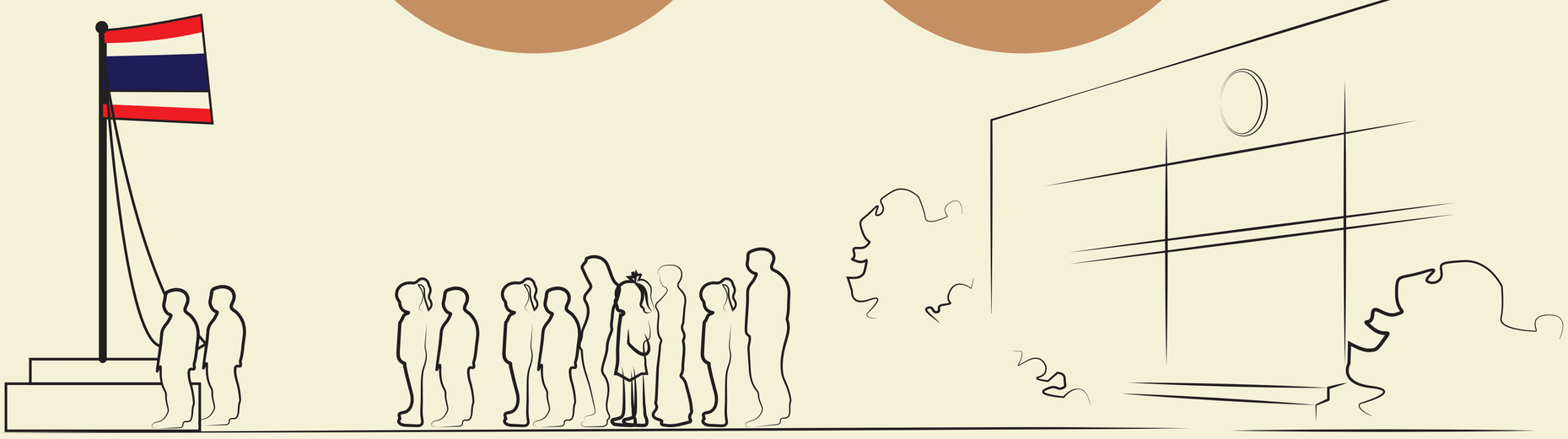

สำนักนายกรัฐมนตรี

การใช้ธงชาติกับผู้เสียชีวิต

ธงชาติ สามารถใช้เป็นเครื่องประกอบเกียรติยศศพหรืออัฐิได้ กับบุคคลดังต่อไปนี้

๑. ประธานองคมนตรี
๒. ประธานรัฐสภา
๓. นายกรัฐมนตรี
๔. ประธานศาลฎีกา
๕. ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นโบราณมงคลนพรัตนราชวราภรณ์
๖. ผู้เสียสละเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ หรือช่วยเหลือการปฏิบัติหน้าที่การสู้รบ ต่อสู้ หรือเนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือช่วยเหลือราชการในการปกป้องอธิปไตย รักษาความสงบเรียบร้อยของประเทศ หรือปราบปรามการกระทำผิดต่อความมั่นคงของรัฐ หรือปราบปรามการกระทำผิดต่อองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท และผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์
๗. ผู้เสียชีวิตจากการแสดงความกล้าหาญช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ให้เป็นประโยชน์อย่างสำคัญแก่ราชการ โดยไม่เกรงภัยอันจะเกิดแก่ชีวิตตน
๘. บุคคลที่ทางราชการเห็นสมควร

การใช้ธงชาติคลุมศพ

ในพิธีรับพระราชทานน้ำอาบศพ หรือพิธีรดน้ำศพ	ในพิธีปลงศพ ตามประเพณีของทหารเรือ	ในระหว่างเคลื่อนย้ายศพ เพื่อประกอบพิธีทางศาสนา

การใช้ธงชาติคลุมหีบศพหรืออัฐิ

ให้ใช้ในกรณีดังต่อไปนี้

๑. เมื่อเชิญหรือเคลื่อนย้ายศพหรืออัฐิ เพื่อประกอบพิธีรับพระราชทานน้ำอาบศพ หรือพิธีรดน้ำศพ หรือบำเพ็ญกุศลตามพิธีทางศาสนา
๒. ในระหว่างการประกอบพิธีทางศาสนา
๓. ในระหว่างการตั้งศพเพื่อรับพระราชทานเพลิงศพ ประกอบการฌาปนกิจ หรือเคลื่อนย้ายศพไปประกอบพิธีฝัง

วิธีการใช้ธงชาติคลุมศพหรือหีบศพ

๑. ปกติให้ใช้คลุมตามความยาวของธง โดยให้ด้านต้นของธงอยู่ทางส่วนศีรษะของศพ และจะต้องปฏิบัติไม่ให้เป็นการเสื่อมเสียเกียรติแก่ธงชาติ
๒. ห้ามมิให้วางสิ่งหนึ่งสิ่งใดลงบนธงชาติที่คลุมศพหรือหีบศพ
๓. เมื่อจะรับพระราชทานน้ำอาบศพ บรรจุ หรือฝังศพ ประชุมเพลิงศพตอนเผาจริง ให้อัญเชิญธงชาติที่คลุมศพหรือหีบศพพับเก็บให้เรียบร้อย โดยมิให้ส่วนหนึ่งส่วนใดของธงชาติสัมผัสพื้น

สำหรับผู้ที่ได้รับพระราชทานโกศหรือหีบหลวงประกอบพิธีเกียรติยศศพอยู่แล้ว ถ้ามีสิทธิที่จะใช้ธงชาติคลุมศพด้วย ให้กระทำโดยวิธีเชิญธงชาติในสภาพที่พับเรียบร้อยใส่พานตั้งไว้หน้าที่ตั้งศพ เช่นเดียวกับเครื่องยศและเครื่องราชอิสริยาภรณ์ แต่ต้องไม่ต่ำกว่าเครื่องยศและเครื่องราชอิสริยาภรณ์ โดยห้ามใช้ธงชาติหรือแถบสีธงชาติคลุมทับ หรือตกแต่งโกศ หรือหีบศพที่พระราชทานประกอบเกียรติยศศพ

สำนักนายกรัฐมนตรี

การชักธงชาติ

ให้ปฏิบัติดังนี้

๑. ผู้มีหน้าที่ชักธงชาติต้องแต่งกายเรียบร้อย
๒. เมื่อใกล้กำหนดเวลาชักธงขึ้น ให้เตรียมธงชาติผูกติดกับสายเชือกทางด้านขวาของผู้ชักธงให้เรียบร้อย
๓. เมื่อถึงกำหนดเวลา ให้คลี่ธงชาติออกเต็มผืน แล้วดึงเชือกให้ธงชาติขึ้นช้า ๆ ด้วยความสม่ำเสมอ จนถึงสุดยอดเสาธง แล้วจึงผูกเชือกไว้ให้ตึง ไม่ให้ธงลดต่ำลงมา
๔. เมื่อชักธงลง ให้ดึงเชือกให้ธงชาติลงช้า ๆ ด้วยความสม่ำเสมอ และสายเชือกตึงจนถึงระดับเดิมก่อนชักขึ้น
๕. ในกรณีที่มีการบรรเลงเพลงชาติหรือสัญญาณในการชักธงขึ้นลง จะต้องชักธงชาติขึ้น และลงให้ถึงจุดที่สุด พร้อมกับจบเพลงหรือสัญญาณนั้น ๆ

กรณีที่ทางราชการประกาศให้ลดธงชาติครึ่งเสา

ให้ปฏิบัติในการชักธงขึ้นเช่นเดียวกับข้อ ๑ , ๒ และ ๓
เมื่อธงถึงยอดเสาแล้วจึงลดธงลงมาจากยอดเสาเพียง ๑ ใน ๓ ของความสูงเสาธง หรืออีกนัยหนึ่ง
คือธงจะอยู่ที่ความสูง ๒ ใน ๓ ส่วนของความสูงเสาธง ไม่ใช่ครึ่งเสา
และเมื่อจะชักธงลง ให้ชักธงขึ้นจนถึงยอดเสาก่อน แล้วจึงชักธงลงตามข้อ ๔ และ ๕

การลดธงชาติครึ่งเสาอย่างถูกต้อง

สำนักนายกรัฐมนตรี

๑๐๐ ปี
ธงชาติไทย ร้อยดวงใจไทยทั้งชาติ

การชักธงชาติ
และวันพระราชทานธงชาติไทย

คณะรัฐมนตรี มีมติเมื่อวันที่ ๒๖ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๖
เป็นหลักการว่าสถานที่ราชการ สถาบันการศึกษา สถานศึกษา ที่ทำการรัฐวิสาหกิจ
และองค์การอื่น ๆ ของรัฐ นอกจากจะมีการชักธงชาติขึ้นและลงตามเวลาที่ทางราชการกำหนดแล้ว
ยังสามารถประดับธงชาติ ณ สถานที่อันสมควรในบริเวณที่ทำการทุกวัน
และตลอดเวลาเป็นการถาวรและสม่ำเสมอ

การชักธงชาติ ณ อาคารสถานที่และยานพาหนะของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ
ตลอดถึงสถานที่อยู่ ที่พักอาศัยของหัวหน้าคณะผู้แทนทางทูต หรือหัวหน้าสถานที่ทำการกงสุล
ให้ปฏิบัติตามที่กำหนดไว้เช่นเดียวกับการชักธงชาติในราชอาณาจักรโดยอนุโลม
โดยให้หัวหน้าหน่วยงานหรือผู้มีหน้าที่รับผิดชอบ คำนึงถึงขนบธรรมเนียมระหว่างประเทศ
กฎหมายระหว่างประเทศ ความตกลงกับรัฐบาลไทย และขนบธรรมเนียมจารีตประเพณีแห่งท้องถิ่น

ต่อมาคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๙ เห็นชอบให้
วันที่ ๒๘ กันยายน ของทุกปี เป็นวันพระราชทานธงชาติไทย (Thai National Flag Day)
และเริ่มในวันที่ ๒๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็นวันแรก โดยไม่ถือเป็นวันหยุดราชการ
รวมทั้งกำหนดให้มีการชักและประดับธงชาติในวันดังกล่าวด้วย

สำนักนายกรัฐมนตรี

การประดับธงชาติ

การประดับธงชาติ หมายความถึง การนำธงชาติไปตกแต่งหรือแสดงร่วมกับสิ่งอื่น ๆ ประกอบด้วย
เช่น การประดับธงชาติคู่หรือร่วมกับธงอื่น
การประดับธงชาติร่วมกับพระพุทธรูป และพระบรมรูป เป็นต้น

การประดับธงชาติคู่หรือร่วมกับธงอื่น

๑. การประดับธงชาติคู่หรือร่วมกับธงอื่น ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยธง ยกเว้นธงพระอิสริยยศ จะต้องไม่ให้ธงชาติอยู่ในระดับต่ำกว่าธงอื่น ๆ และโดยปกติให้จัดธงชาติอยู่ที่เสาธงแรกด้านขวา (เมื่อมองออกมาจากภายใน หรือจุดของสถานที่ที่ใช้ชัก แสดง หรือประดับธงเป็นหลัก)

๒. การประดับธงชาติคู่กับธงอื่นในงานพิธีซึ่งมีแท่นหรือมีที่สำหรับประธาน ให้จัดธงชาติอยู่ด้านขวาของแท่นพิธีและธงอื่นอยู่ด้านซ้าย

๓. การประดับธงชาติคู่กับธงอื่น นอกจากดังที่กล่าวในข้อ ๑ และข้อ ๒ แล้วให้ปฏิบัติ ดังนี้

๓.๑ เมื่อรวมกับธงชาติแล้วนับได้เป็นจำนวนคี่ ให้ธงชาติอยู่กลาง

๓.๒ เมื่อรวมกับธงชาติแล้วนับได้เป็นจำนวนคู่ ให้ธงชาติอยู่กลางด้านขวา

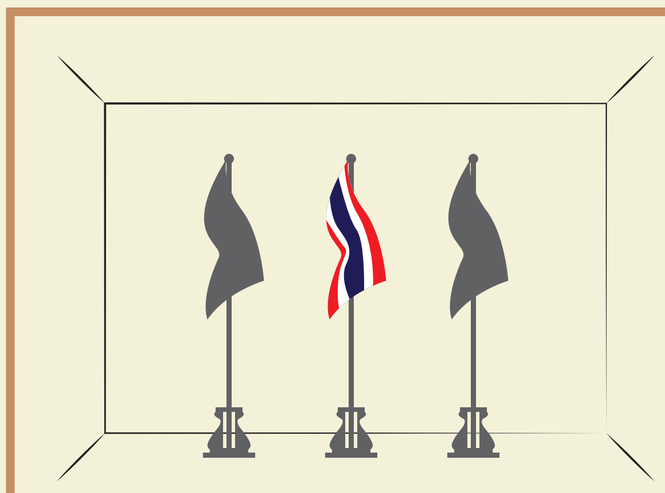

การประดับธงชาติร่วมกับธงอื่น
กรณีมีธงรวมนับเป็นจำนวนคี่

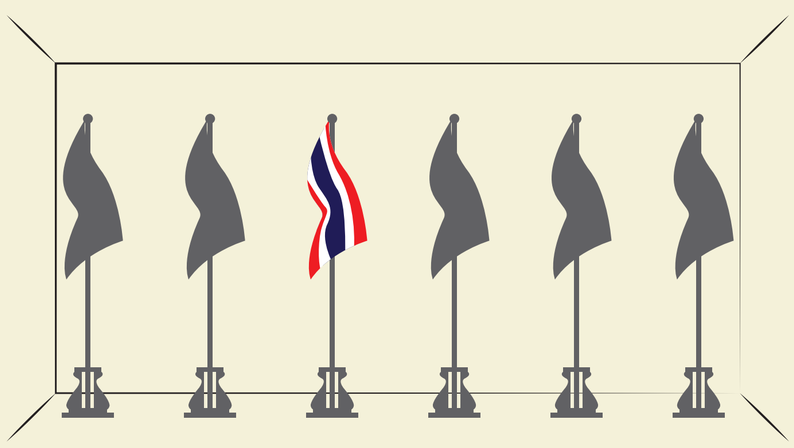

การประดับธงชาติร่วมกับธงอื่น
กรณีมีธงรวมนับเป็นจำนวนคู่

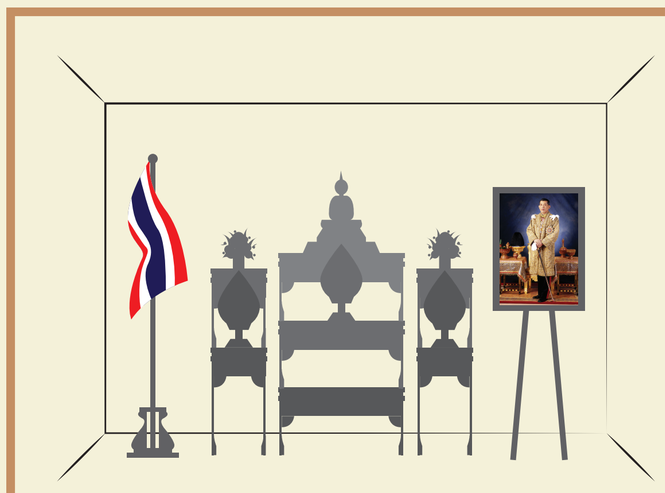

การประดับธงชาติร่วมกับ
พระพุทธรูปและพระบรมรูป

การประดับธงชาติร่วมกับพระพุทธรูปและพระบรมรูป

การประดับธงชาติร่วมกับพระพุทธรูปและพระบรมรูปในพิธีการต่าง ๆ
เพื่อเป็นที่สักการะร่วมกัน ให้จัดธงชาติอยู่ด้านขวาของพระพุทธรูป
และพระบรมรูปอยู่ด้านซ้ายของพระพุทธรูป

สำนักนายกรัฐมนตรี

การประดับธงชาติ

การประดับธงชาติคู่หรือร่วมกับธงของต่างประเทศ

ให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้

๑. การประดับธงชาติคู่หรือร่วมกับธงของต่างประเทศ จะต้องเป็นไปในลักษณะเท่าเทียมกัน เช่น ขนาด สีของธง ความสูงต่ำของธง เป็นต้น

๒. ถ้าประดับหรือชักธงของต่างประเทศประเทศเดียว ต้องให้ธงชาติเคียงคู่อยู่ด้านขวาของธงต่างประเทศ

๓. ถ้าประดับธงของต่างประเทศเกินกว่าหนึ่งประเทศ เมื่อรวมกับธงชาติแล้วเป็นจำนวนคี่ ต้องให้ธงชาติอยู่ตรงกลาง

๔. ถ้าประดับธงของต่างประเทศเกินกว่าหนึ่งประเทศ เมื่อรวมกับธงชาติแล้วเป็นจำนวนคู่ต้องให้ธงชาติอยู่กลางด้านขวา

๕. การประดับธงชาติในอาคารสถานที่ หรือมีข้อตกลงระหว่างประเทศ หรือประเทศภาคีกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ก็ให้ปฏิบัติตามข้อตกลงหรือข้อกำหนดนั้น

๖. การประดับธงชาติในการแข่งขันกีฬาระหว่างประเทศ โดยปกติให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับของสมาคมกีฬาระหว่างประเทศ หรือตามหลักสากล

๗. การประดับธงชาติคู่กับธงของต่างประเทศสำหรับรถยนต์ ให้ปักธงชาติไว้ทางด้านขวา และธงของต่างประเทศไว้ทางด้านซ้าย

๘. ยานพาหนะอื่นให้ใช้ทำนองเดียวกับข้อ ๗ เว้นแต่การประดับบนเรือ ให้เป็นไปตามธรรมเนียมประเพณีของชาวเรือ

สำนักนายกรัฐมนตรี

๑๐๐ ปี
ธงชาติไทย ร้อยดวงใจไทยทั้งชาติ

โอกาสและวันพิธีสำคัญ

ให้ชักและประดับธงชาติ

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการใช้ การชัก หรือการแสดงธงชาติ
และธงของต่างประเทศในราชอาณาจักร (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๐ ให้ชักและประดับธงชาติ
ณ อาคารสถานที่ ยานพาหนะ และที่สาธารณสถาน ตามกำหนดวันและระยะเวลา ดังต่อไปนี้

วันที่ ๑ มกราคม ของทุกปี **วันขึ้นปีใหม่** ๑ วัน	วันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๓ **วันมาฆบูชา** ๑ วัน	วันที่ ๖ เมษายน ของทุกปี วันพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช และวันที่ระลึกมหาจักรีบรมราชวงศ์ ๑ วัน
วันที่ ๑๓ เมษายน ของทุกปี **วันสงกรานต์** ๑ วัน	**วันพืชมงคล** ๑ วัน	วันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ **วันวิสาขบูชา** ๑ วัน
วันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๘ **วันอาสาฬหบูชา** ๑ วัน	วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๘ **วันเข้าพรรษา** ๑ วัน	วันที่ ๒๘ กรกฎาคม ของทุกปี วันเฉลิมพระชนมพรรษา สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ๒ วัน (๒๘ – ๒๙ กรกฎาคม)
วันที่ ๑๒ สิงหาคม ของทุกปี วันเฉลิมพระชนมพรรษา **สมเด็จพระบรมราชินีนาถ** ๑ วัน	วันที่ ๒๘ กันยายน ของทุกปี **วันพระราชทานธงชาติไทย** ๑ วัน	วันที่ ๒๔ ตุลาคม ของทุกปี **วันสหประชาชาติ** ๑ วัน
วันที่ ๕ ธันวาคม ของทุกปี วันคล้ายวันเฉลิมพระชนมพรรษา พระบาทสมเด็จพระปรมินทร มหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร วันชาติ และวันพ่อแห่งชาติ ๒ วัน (๕ – ๖ ธันวาคม)	วันที่ ๑๐ ธันวาคม ของทุกปี **วันรัฐธรรมนูญ** ๑ วัน	

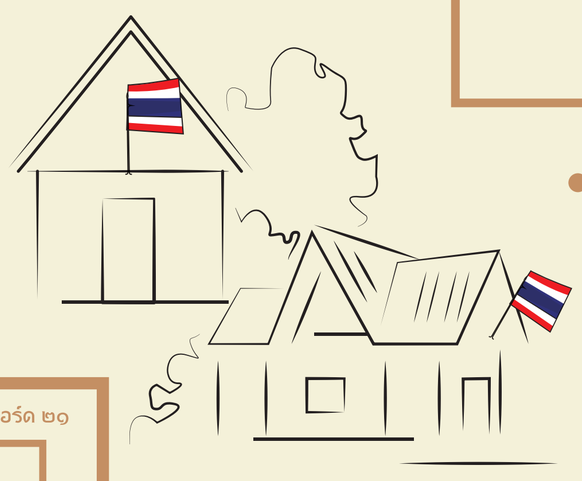

สำนักนายกรัฐมนตรี

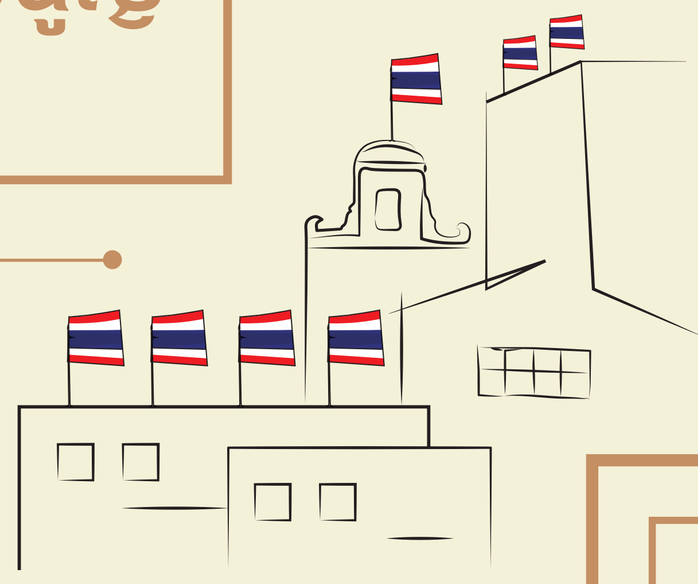

๑๐๐ ปี
ธงชาติไทย ร้อยดวงใจไทยทั้งชาติ

การทำความเคารพธงชาติ
การดูแลรักษาธงชาติ

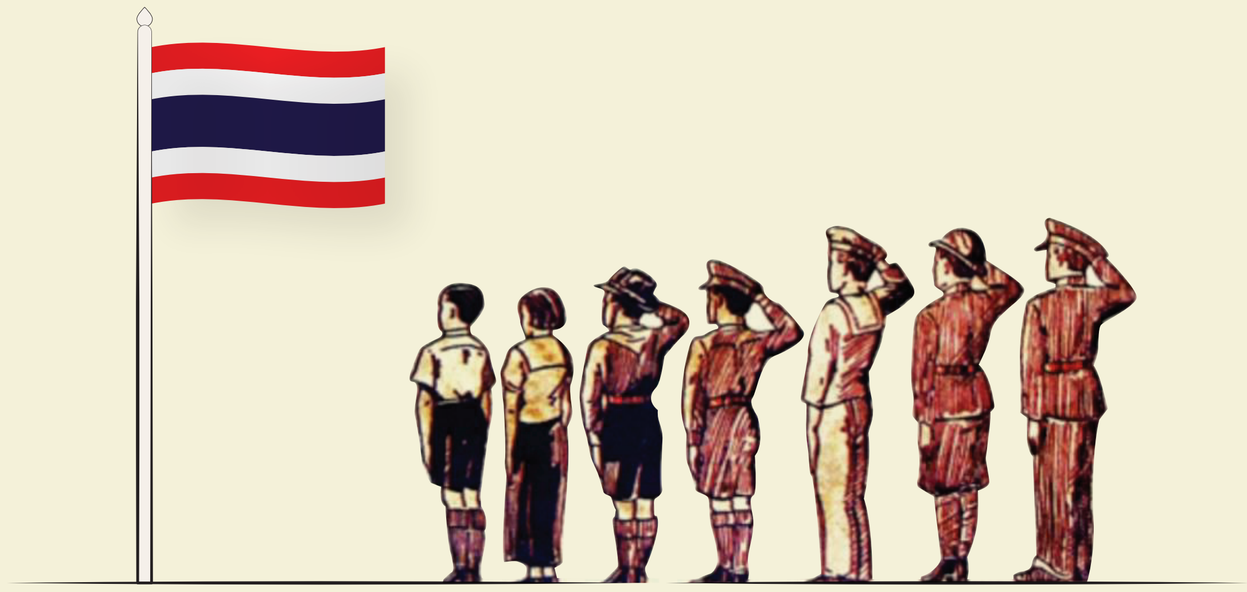

การทำความเคารพธงชาติ

๑. เมื่อมีการชักธงชาติขึ้นและลง ให้แสดงความเคารพโดยการยืนตรง หันไปทางเสาธง อาคาร หรือสถานที่ที่มีการชักธงชาติขึ้นและลง จนกว่าจะเสร็จการ

๒. ในกรณีที่ได้ยินเพลงชาติหรือสัญญาณการชักธงชาติ จะเห็นหรือไม่เห็นการชักธงชาติก็ตาม หรือในกรณีอยู่ในอาคาร หรือยานพาหนะที่ไม่สามารถยืนแสดงความเคารพได้ ให้แสดงความเคารพโดยหยุดนิ่งในอาการสำรวม จนกว่าการชักธงชาติหรือเสียงเพลงชาติ หรือสัญญาณการชักธงชาติจะสิ้นสุดลง

การดูแลรักษาธงชาติ

๑. ให้หัวหน้าส่วนราชการ หัวหน้าหน่วยงานผู้ปกครองอาคารสถานที่ราชการ หรือสถานที่ทำการของหน่วยงานของรัฐและเอกชน ผู้ครอบครองอาคารสถานที่ที่มีการใช้ การชัก หรือการแสดงธงชาติ กวดขันดูแลให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบโดยเคร่งครัด

๒. ให้เจ้าหน้าที่หรือบุคคลผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการใช้ การชัก หรือการแสดงธงชาติเก็บรักษาธงชาติไว้ด้วยความเคารพในสถานที่และที่เก็บอันสมควร

๓. การเชิญธงชาติจากที่เก็บรักษาเพื่อนำไปใช้ ชัก หรือแสดง ในกรณีที่ธงชาติเป็นผืนผ้า ให้เชิญไปในสภาพที่พับเรียบร้อย และด้วยอาการเคารพ เมื่อถึงจุดที่จะใช้หรือแสดง จึงคลี่ธงออกเพื่อใช้หรือแสดงต่อไป

๔. การเชิญธงชาติจากจุดที่ใช้ ชัก หรือแสดง ไปเก็บไว้ ณ ที่เก็บรักษา ให้ดำเนินการในลักษณะเดียวกับที่กำหนดไว้ในข้อ ๓

สำนักนายกรัฐมนตรี

๑๐๐ ปี
ธงชาติไทย ร้อยดวงใจไทยทั้งชาติ

การพับธงชาติ
การทำลายธงชาติ

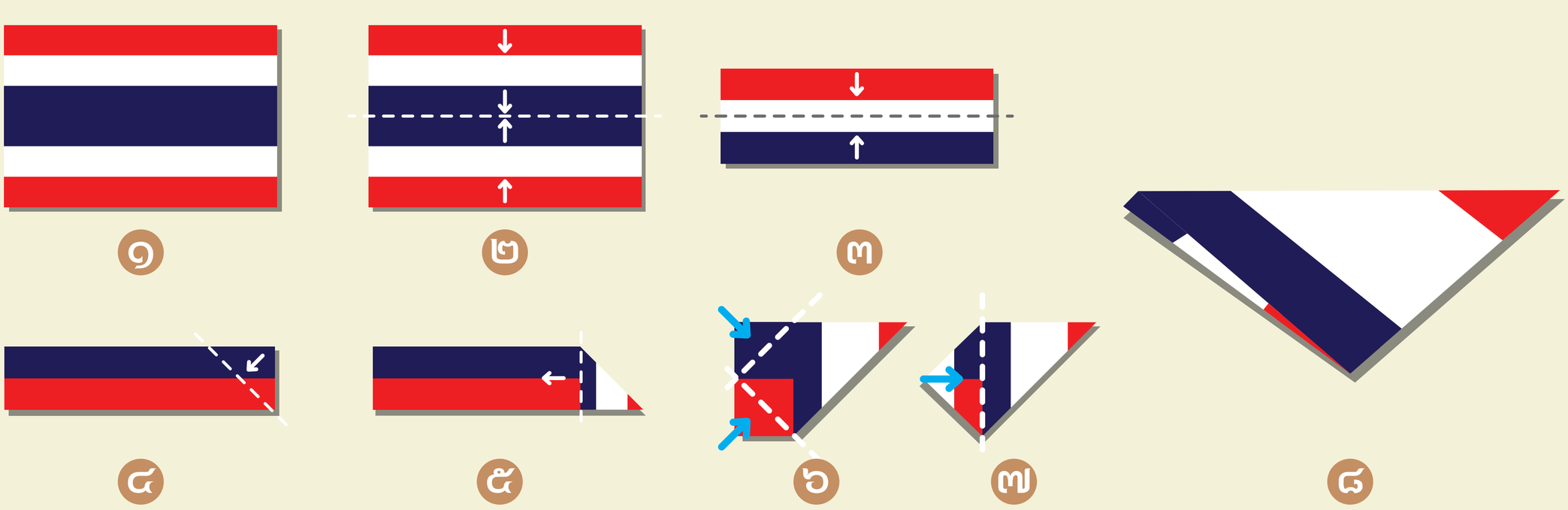

การพับเก็บธงชาติ

การพับเก็บธงชาติที่ถูกต้อง ต้องพับเป็นรูปสามเหลี่ยมที่แสดงให้เห็นแถบสีทั้งสามของธงชาติ
โดยพับครึ่งธงชาติ ๒ ครั้ง แล้วพับทบเป็นรูปสามเหลี่ยมมุมฉากไปเรื่อย ๆ
จนพับต่อไม่ได้ จึงเก็บชายธงสอดเข้าให้เรียบร้อย

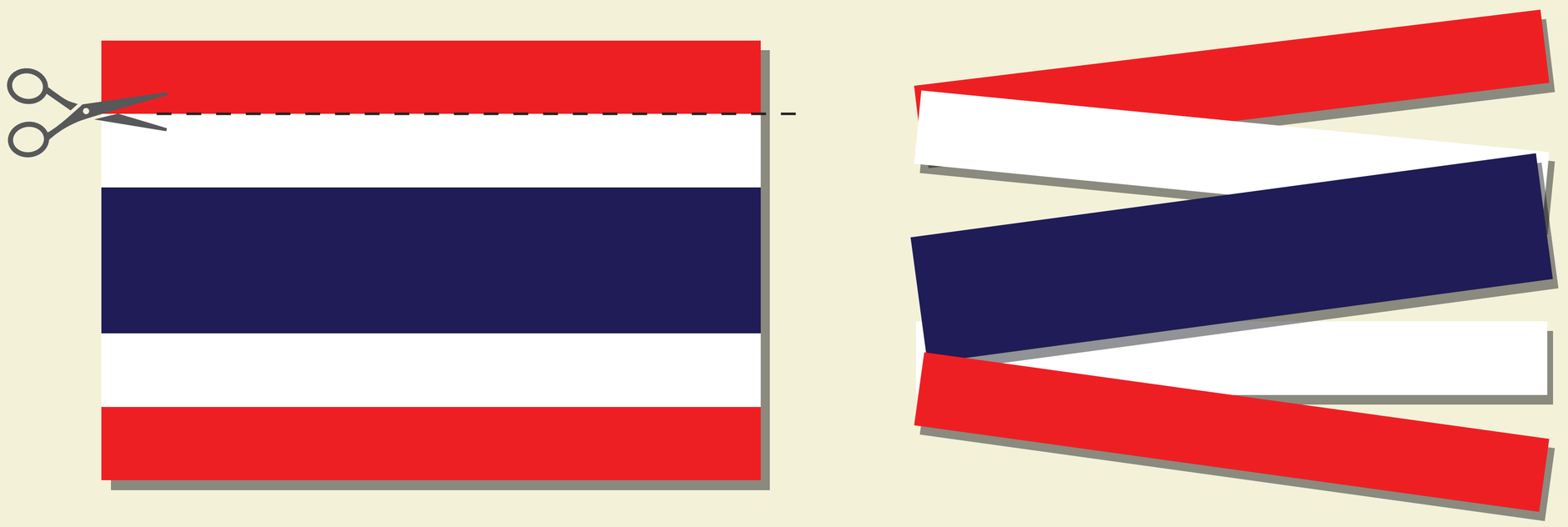

การทำลายธงชาติเก่าที่ชำรุดเสื่อมสภาพ

ธงชาติที่ชำรุด ขาดวิ่น หรือสภาพเก่า จะไม่นำมาใช้ ให้ทำลายอย่างเหมาะสมและถูกต้อง
โดยการตัดผืนธงชาติให้ริ้วสีแยกออกจากกัน
เพื่อให้สิ้นสภาพ หรือลักษณะอันเป็นผืนธงชาติ หรือแถบสีธงชาติ

สำนักนายกรัฐมนตรี

๑๐๐ ปี
ธงชาติไทย ร้อยดวงใจไทยทั้งชาติ

ธงชาติไทยในโลกสากล

“ธงชาติไทย”เครื่องหมายแสดงถึงความเป็นชาติสูงสุด
การปรากฏของธงชาติไทยนอกราชอาณาจักร
จึงเป็นการแสดงถึงเกียรติศักดิ์อันแผ่ไพศาลของชาติ
และการได้รับ **การยอมรับในโลกสากล**
อันนำมาซึ่ง **ความภาคภูมิใจ** ของคนไทยทั้งประเทศ

สำนักนายกรัฐมนตรี